

Ніч у кав'ярні самотніх душ

Любов Пономаренко

Заходите в маленьку кімнату з дешевим розписом і глиняними тарелями. Можете сісти за крайній столик біля вікна, де в'ється аспарагус, замовити газети чи сік лісових ягід. Господар, він же бармен кав'ярні на окраїні міста, пропонує вам завиванець, каву з коріандром або кмином. Доки немає товариства, отруєного політикою, чути лишень, як гречно цокає годинник.

Власник кав'ярні овдовів несподівано, того дня він спустошив склянку горілки, стояв на колінах біля небіжчиці, голосив і сякався, раз по раз цілючи її кам'яну руку. У нього не було нікого, крім відвідувачів, і коли довго ніхто не приходив, він стояв посеред зали безпорадний, мов тека. З кожним роком господар ставав усе сутуліший і мовчазніший, окуляри на перенісці все нижче сповзали.

Надвечір до кав'ярні заходили хлопці з бензозаправки, шелестіли банкнотами, реготали, доливали в каву коньяк. Запах вітру і бензину полонив кімнату, вони пили пиво з горлечка, плювалися від податкового законодавства і гучно злословили. Заходили сторожика, проїжджі і перехожі. Часом стільців не вистачало, і тоді господар приносив їх згори, метушився, і виделки в його руках зблискували, мов шаблі.

Одного осіннього вечора, коли свистав вітер і порошав сніг, а в комині палахкотіли соснові поліна, раптом відчинилися двері й на порозі кав'ярні стала циганка з песиком на повідку. Кров'янисту хустку заливала патока чорного волосся, сміялися штучні квіти, вплетені згори до низу, рясний барвистий одяг відбирав очі.

Циганка була не вельми молода, смоктала велику люльку, осміхалася золотими зубами й артистично відкидала волосся. Дивлячись, як вона поправляє зачіску, господар оторопів. Нещасне серце під вицвілим фартухом закалатало, і коли він нахилився, аби взяти замовлення, ледь стримався, аби не погладити струмки її кіс.

Вона замовила яечню з домашньою ковбасою, годувала щеня, сміялася і цілувала його в чорний писок.

Спочатку зала замовкла, і гості дивилися на циганку, мов на якесь диво, надто вже вона була яскрава і нетутешня. А потім призвичаїлися, пили, палили й гелготали. Опівночі всі стали розходитись, у комині дотлівало вугілля. Циганка вийняла з-за пазухи півсотню, але осміхнулася і запитала, чи не поворожити доброму панові. Господар знітився, йому ніколи ніхто не ворожив. Щеня з її безмежного одягу витягло карти. Циганка якусь мить подумала, взяла руку бармена пекучими пальцями і накрила колоду. В нього всередині застогнало, він відчув, як вона пахне листям і полем. Коли ж витягнув три карти, вона на мить завмерла і подивилася на нього. Враз заметушилася, почала збиратись.

Господар відчув, як серце його калатає, наче стривожений дзвін. Побачив зблизька шовкові квіточки у її волоссі. Чого вона мовчить?

— Ти самотній, як світ, — сказала раптом, — але жити тобі залишилося до світанку.

Власник кав'ярні зблід, заходився шукати по всіх кишенях окуляри, які впали на стіл і лежали біля руки.

— Не журись, рано чи пізно це з усіма колись трапляється.

Вона взяла на руки щеня і тихо вийшла. Наче ніколи й не було.

Бармен зроду не думав про свою смерть, тепер його вхопила пропасниця, він бігав по кімнаті, розкидаючи столи й стільці. Відкрив касу і враз метнув гроші по залу, кинувся на другий поверх. Сходи вищали й підстрибували, мов навіжені, він упав і боляче вдарився головою об стіну.

Ледве піднявшись, почвалав до своєї кімнати. Навіщось роздягнувся і в кальсонах упав на ліжку. Фартух лежав на підлозі поруч, немов його син.

Господар залився сльозами і плакав голосно, як давно за дружиною. А потім затих і впав чи то в сон, а чи в марення.

Прокинувся від того, що знизу добивалися в двері. За вікнами вже сіріло. Вийшов на сходи і хрипко гукнув: "Хто там?" За дверима мовчало.

Спустився до зали, кватирка була відчинена, всюди на підлозі ворушилися гроші. Рвучко стукнув замком. Перед порогом сиділо щеня і жалібно скавуліло. Трохи далі, посеред траси, лежало барвисте тіло, оповите кров'янистою хустиною. Волосся з дрібними квіточками розтеклося по асфальту. "Ну от", — злякано зітхнув він і буцнув ногою щеня. Гримнув замком, опустився на стілець. Над ним голосно цокав годинник.